

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Mesečni:
za celo leto Din 20—
za pol leta " 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 25—
Inzerati po tarifu. — Ple-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Nepraznični
plani so na sprejemanju.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetске Stranke“.

Vsakdo vživelj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Receptel se ne vro-
taje. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelekovski
ulici št. 7. — Telefon
leter. št. 2504. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

„Prečanska fronta“

Boj za enakopravnost vseh državljanov. — Prečani pri dajatvah prvi, pri prejemkih zadnji. — Kam gre ves denar? — Kdo vlada in odločuje?

V drugi polovici preteklega leta se je naša državna politika nenadoma zasukala v čisto drugo smer. Na mesto starih, obrabljenih političnih gesel o »narodnem in državnem edinstvu«, »o veri, ki je v nevarnosti« in kar je še podobnih političnih šlagerjev, je stopil boj za pravično in pravilno uporabo državnega (davčnega) denarja. S tem je ustvarjena za našo politiko popolnoma nova podlaga.

Prečani in Srbijanci.

Ko smo se l. 1918 — pred deseti-
mi leti — »ujedinili« s Srbi v eno
skupno državo, je vsaj v naših
krajih vse plavalo v navdušenju,
da smo dobili skupno lastno dr-
žavo, v kateri ne bodo več tuje-
ci (Nemci) odločevali o naših razme-
rah, ampak kjer si bomo sami da-
jali svoje postave tako, kakor jih
mi hočemo. Od skupne države smo
si obetali silne koristi, gospodarske
in politične, ker smo vedeli, da so
ujedinjene dežele silno bogate po
svoji prirodi, tako da bo lahko vse
prebivalstvo bogato, srečno in za-
dovoljno.

Take zlate gradove smo si zidali pred 10 leti!

Danes, po 10 letih, pa z žalostjo
v srcu gledamo, da smo zidali svoje
zlate gradove v oblake...

Namesto pričakovanega blagosta-
nja vlada v deželi revščina. Cele
pokrajine trpe lakoto in to v
državi, ki bi lahko bila žitnica cele
Evrope! Davčni vijak pritiska ved-
no hujše, ceste pa propadajo. V
bolnicah leže bolniki po dva, celo
po trije v eni postelji, ker »nema
pare«. Kmetijstvo propada. Živino-
reja propada. Propada obrt in in-
dustrija. Brezposelnost narašča.
Množe se tatvine in roparski na-
padi. Na jugu države pokajo vsak
dan bombe in nezadovoljnost ljud-
stva raste od dne do dne...

Vsak človek se mora danes vpra-
šati: Od kod to? Kako to, da v dr-
žavi, ki ima največ rodovitne zem-
lje, vladajo take razmere?

Odgovor se glasi: Tako je zato,
ker v naši državi ne vlada enako-
pravnost državljanov. Eni plačuje-
jo, drugi pa uživajo — kjer pa je
tako, ne more biti dobro in prav.
Vse dobivajo samo Srbijanci, sko-
ro vse pa plačujejo prečani.

Srbijanci so prebivalci stare
srbske države. Prebivalci »novih«
pokrajin, ki so se združile s staro
Srbijo šele l. 1918, se pa imenujejo
»prečani«, ker so rekli Srbijanci o
naših krajih, da leže »preko« Do-
nave in Drine. Prečani smo torej
Slovenci, Hrvati, Vojvodinci, Dal-
matinci in Bosanci. »Prečani« so
tudi tisti Srbi, ki prebivajo v Voj-
vodini, v Bosni in v ostalih prečan-
skih krajih. Da »prečanske« Srbe
ločijo od onih v bivši stari kralje-
vini Srbiji, imenujejo Srbe v stari
kraljevini z besedo »Srbijanci«.

Dvojna mera. — Zmago- valci in premaganci.

Resnica je, da so »Srbijanci« v
svetovni vojni mnogo trpeli in žrt-
vovali. Na ta račun pa so oni l. 1918
tudi mnogo zahtevali in prečani so
jim tudi vse dali, kar so zahtevali,
v trdni veri in prepričanju seveda,
da bodo kot »bratje« in kot »osvo-
boditelji« tudi v miru in z dobrim
in s pravičnim gospodarstvom nad
celo novo državo pokazali, da so
res bratje in osvoboditelji in dobri
in pametni državni gospodarji. Ta-
ko so oni res prevzeli vodstvo no-
ve države. Toda komaj so imeli vso
državno moč v svojih rokah, je
prišlo nad prečane bridko, silno
bridko razočaranje!

Pokazalo se je namreč, da Srbi-
janci prečanov ne smatrajo v res-
nici za »brate«, ampak da smatrajo
vse prečanske kraje za molzno
kravo! Kaj »pravica«, kaj »enako-
pravnost« — to so vse same prazne
besede: Odločevati mora pravo
zmagovalec! V svetovni vojni
so »zmagali« Srbijanci (brez mili-
jonske ameriške armade bi bila ta
zmaga bolj čudna!) in zato imajo
Srbijanci pravico nastopati v pre-
čanskih krajih kot zmagovalci, pre-
čani pa so navadni premaganci, ki
morajo plačevati in plačevati, ka-
kor se poljubi zmagovalcu!

Razočaranje med prečani.

Lepo vrsto let prečani tega polo-
žaja niso spoznali in so mirno gle-
dali in trpeli, kako gre ves davčni
denar v — Srbijo, največ seveda v
sam Beograd, kjer je neko malo
število posebno izvoljenih rodbin
(»porodica«), katerih člani v vojni
sploh nikdar niso bili, izsesavalo
celo državo. Srbijanci so dobili

ogromno vojno odškodnino iz Nem-
čije, v Srbiji se niso popravljale le
v vojni porušene ceste, železnice in
mostovi in hiše, ampak se je gradi-
lo silno mnogo novega, davek je
v krajih stare Srbije naravnost ma-
lenkoten, na vseh odločilnih me-
stih sede samo Srbijanci, velike dr-
žavne dobave dobivajo samo Srbi-
janci — vse to so prečani mirno
gledali in trpeli, Srbijanci se pa le-
po šteli prečanski denar.

To je šlo tako dolgo, dokler pre-
čanski žepi niso postali — prazni!
Šele sedaj, pri praznih žepih, so se
začele prečanom odpirati oči, da so
začeli spoznavati, kaj pravzaprav
pomenijo besede »ujedinjenje« in
»osvobojenje«: te besede pomenijo,
da se je »ujedinil« prečanski de-
nar v žepu beogradskih porodice!

Ko so pa prečani to spoznali, je
bilo že skoraj prepozno — prišlo
pa je med ljudi silno razočaranje,
ker danes se ljudje zavedajo, da so
bile vse »lepe« besede o »narod-
nem ujedinjenju« in o »osvoboje-
nju« samo goljufiv trik, da pride
vse naše prečansko premoženje
pod neomejeno oblast srbijanskih
zmagovalcev!

Zasluga dr. Krajača.

Škandalozno gospodarstvo z na-
šim denarjem v državnem gospo-
darstvu so začeli razkrinkovati ra-
dičevci, čim so vstopili v vlado in
nevenljiva je zasluga bivšega radi-
čevskega ministra dr. Krajača, ki
je preteklo leto na podlagi uradnih
številk, ki so mu bile kot ministru
dostopne, brezobzirno povedal, kdo
plačuje in kdo prejema in kam gre
ves državni (davčni) denar. Od-
kritja dr. Krajača so silovito učin-

kovala v vseh prečanskih krajih in
kar čez noč so ljudje v prečanskih
krajih spregledali, da tako ne gre
in ne sme iti dalje. V pravični bor-
bi za svoj gospodarski ob-
stanek so ljudje vrgli stara poli-
tična sleparska gesla v staro šaro
in po vseh prečanskih krajih doni
danes klic: **Prečani skupaj!**

Strah v Beogradu.

Ta klic, ki je v današnjih časih
edino pameten in umesten, je iz-
zval pozornost tudi v Beogradu. A
ne samo pozornost, temveč tudi ve-
liko skrb, češ kaj bo, če se prečani
ne bodo dali več guliti? Zato so že
začeli z intrigami in z lažmi slepiti
javnost, češ da je »prečanska fron-
ta« naperjena »proti obstoju same
države!«

Stvar pa je čisto drugačna: Proti
obstoju države ne dela tisti, ki se
brani, ampak tisti, ki tako gospo-
dari z državnim denarjem, kakor
so gospodarili in še gospodarijo
znani »porodičarji« v Beogradu.
Kdor zahteva enakopravnost držav-
ljanov, ta dela za državo, ne pa ti-
sti, ki ustvarja državljane dveh
vrst: ene, ki naj samo plačujejo,
drugi pa vse potratijo!

»Prečanska fronta« danes res še
ni gotova stvar, toda za prečansko
fronto dela čas, največ pa slabo
gospodarstvo v Beogradu in zato ni
dvoma, da bo prečanska fronta to-
liko prej tu, močna in velika, koli-
kor bolj se bo kazala v dejanjih
razlika med Srbijanci in prečani.

Žalostno pa je, da stoji največja
slovenska stranka — SLS — da-
nes na strani onih, ki delajo proti
prečanski fronti! To naj si naši
kmetje zapomnijo!

Občni zbor Kmetij- ske družbe.

**Nove trgovske pogodbe. — Za naše vinogradnike in
živinorejce. — Za slovensko vseučilišče.**

Pretekli teden se je vršil ob-
veliki udeležbi delegatov iz ljub-
ljanske in mariborske oblasti redni
občni zbor Kmetijske družbe za
Slovenijo.

Občni zbor je vodil družbin pred-
sednik Ivo Sancin. V svojem govo-
ru je po pozdravu odličnih gostov,
ki so se udeležili zborovanja, obšir-
no govoril o naših gospodarskih
razmerah, tudi o takih, ki so v zve-
zi s politiko.

Pogodba s Francijo.

Najprej je govoril o naši pogodbi
s Francijo. Tozadevno je rekel:

»Tudi če Kmetijska družba ni in
ne sme biti političen forum, ven-
dar mislim, da je umestno, da tudi
iz naše srede pozdravimo pakt prij-
ateljstva, ki se je pred kratkim
sklenil med našo kraljevino in
francosko republiko.

Ti spomini so še trdnejše zvezani
s spomini na slavne uspehe naše
hrabre vojske. Ti so postavili tem-
elj trajnemu prijateljstvu med
našim in francoskim narodom in
ravno radi tega je bilo sklepanje
trajnih pogodb s Francijo jako sim-
patično sprejeto v celi naši državi.
Mi, kmetovalci, producenti priča-

kujemo, da bo ta prijateljska vez prišla do izraza tudi na ekonomskem polju. Glavno je, da nas bodo zastopali pri trgovskih pogajanjih tudi s Francijo ljudje, ki bodo znali ščititi in čuvati naše agrarne interese in ki bodo znali postaviti trajen temelj za intenzivno gospodarsko sodelovanje obeh držav.

Pri zadnjih trgovskih pogajanjih s Francijo je izgledalo, kakor da niso bili dovolj varovani interesi naših vinogradnikov. Če se uresniči vest — baje je pogodba že sklenjena, a še ne ratificirana — da so se dale velike ugodnosti uvozu francoskih vin, potem bodo naši vinograniki hudo prizadeti, ne toliko radi olajšav pri uvozu francoskih vin, kakor radi tega, ker bodo imele bogato vinorodne države Italija in Grčija vsled pogodbe, ki jih imamo s temi državami, iste olajšave in ugodnosti za uvoz svojih vin, kakor jih ima Francija. Radi tega je smatrala Kmetijska družba za svojo dolžnost, da opozori z obširno spomenico odgovorne faktorje na nevarnost, ki preti našemu vinogradništvu.

Za našo živinorejo.

Z republiko Avstrijo se ima obnoviti oziroma podaljšati trgovska pogodba. Ker je prišlo v javnost, da se hočejo pri obnovitvi te pogodbe oškodovati interesi zlasti slovenskih živinorejcev, je smatrala družba za svojo dolžnost, da vloži proti eventualnemu popuščanju v tem pogledu odločen protest. Kmetijska družba je tozadevno sklicala anketo v Ljubljani, na katero so bile povabljene vse gospodarske korporacije, kot n. pr. Trgovska zbornica, Zadružne zveze, Ekonom itd., in na kateri se je razpravljalo o vseh tozadevnih vprašanjih, zlasti pa o trgovski pogodbi z Avstrijo.

Za izenačenje davkov.

Tretje vprašanje, katerega rešitev je postala akutna, je izenačenje vseh davkov v naši državi. To vprašanje je eminentno gospodarsko in se tiče v prvi vrsti nas Slovencev. Gospodarske razmere v Sloveniji so tako žalostne, kakor niso bile še nikdar doslej. Da se napravi enkrat že konec takim razmeram, se mora najprej urediti davčno vprašanje. V naši država vlada še vedno neenakost, ki otežuje gospodarsko delo in napredek v naših krajih. Radi tega je potrebno, da najodločnejše zahtevamo, da se izglasuje takoj edinstven zakon o neposrednih davkih in da tak zakon tudi takoj stopi v veljavo in da se to življensko vprašanje nas takozvanih prečanov spravi enkrat za vselej z dnevnega reda.

Apeliramo na vse naše poslance brez razlike strank, da dvignejo svoj glas v Narodni skupščini za hitro in pravično rešitev tega problema.

Za naše vseučilišče.

Še eno vprašanje je, ki je v zadnjem času vzburkalo vso Slovenijo. To vprašanje je v prvi vrsti kulturno, je pa tudi gospodarsko vprašanje. Ne bom na dolgo in široko govoril o tem vprašanju, vsaj se je

razpravljalo na neštetihih shodih, zborovanjih itd. To je vprašanje obstoja naše slovenske univerze. Po stoletni borbi je prišel naš slovenski narod do svoje univerze in sedaj se nam hoče ta univerza takorekoč vzeti — z izgovorom, da se mora štediti — vzlic temu, da se je dosedaj postopalo prav po mačehovsko z njo.

Prenesti se hoče tudi višja kmetijska in gozdarska šola iz Zagreba v Beograd, šola, ki je danes ena najboljših visokih kmetijskih šol, kar jih je in na kateri poučujejo tudi nekateri univerzitetni profesorji.

Protesti. — Tudi klerikalci protestirajo!

Nato so bili soglasno, torej tudi z glasovi SLS, sprejeti protesti proti nameravani okrnitvi ljubljanskega vseučilišča, proti prenosu poljedelske fakultete iz Zagreba v Beograd, proti okrnitvi živinorejske fakultete v Zagrebu in proti uniktvi srednje kmetijske šole v Mariboru.

Bil je prizor naravnost za bogove, ko so tudi pristaši SLS soglasno protestirali proti stvarem, ki so jih sprejeli in potrdili in zanje glasovali njihovi lastni poslanci v Beogradu! S svojim glasovanjem so priznali, da so pri zadnjih volitvah čisto napačno glasovali, ker so volili SLS, ob enem pa so izrekli s svojimi protesti strahovito nezaupnico svojim poslancem! Vprašanje je le, če bodo ostali možje in če bodo pri prihodnjih volitvah glasovali drugače. Mi upamo, da bodo!

Proti oblastnemu odboru!

Po poročilu g. tajnika Laha o delovanju Kmetijske družbe v preteklem letu in po izvolitvi kmetijskega svetnika Viljema Rohmana za častnega člana Kmetijske družbe je prečital delegat Lovro Petovar sledeče predloge:

1. Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo zahteva od merodajnih faktorjev, da se omeji dosedanja neenaka obremenitev vina in domačega žganja z raznimi trošarinskimi dokladiami ter se naj višina teh doklad zakonito maksimira.

2. Po čl. 69 fin. zakona se naj promet z nepremičninami, zemljišči in zgradbami v obmejnem pasu v obsegu 50 km od meje tako omeji, da zamore izdati dovoljenje za prenos nepremičnin le notranje ministrstvo, sporazumno z vojnimi ministri. S to odredbo bo ravno Slovenija, ki ima izmed vseh pokrajin naše države največ meje, najhujše prizadeta. Pri tem bodo seveda v prvi vrsti prizadeti naši kmetijski posestniki, ki bodo imeli največje sitnosti, pota in stroške, če bodo hoteli dokupiti ali odprodati ali zamenjati kako zemljišče. Še huje bo to prizadelo lastnike zemljiških posestev, ki bodo hoteli lastnino prenesti na svoje otroke, oz. dediče.

Zato sklene občni zbor Kmetijske družbe, da se je treba obrniti na vse merodajne činitelje, predvsem na vojnega ministra s prošnjo, da ta člen tako izpremeni, da ga je uveljaviti le za inozemce ali od njih na en ali drug način po-

oblaščne tuzemce, nikakor ga pa ni uvesti za naše državljane, ki so že od pamtiveka na svojih posestvih.

3. Ker se sliši, da je naša vlada ob sklepanju trgovske pogodbe z Grčijo in Francijo privolila v znižanje uvozne carine na vino od 125 na 45 zlatih dinarjev, protestira občni zbor Kmetijske družbe najodločnejše proti temu popustu, ker bo s tem najhujše prizadeto vinogradništvo v Sloveniji.

Tudi ti predlogi so bili soglasno sprejeti, torej sprejeti tudi z glasovi pristašev SLS!

To je bil nov protest pristašev SLS proti politiki, ki jo vodijo poslanci SLS! Za te predloge je glasoval tudi obl. odbornik g. prof. Jarc, ki je s tem glasoval proti svojim lastnim predlogom v oblastni skupščini! Kdo naj se ne smeje pri takih prizorih?!

Sestanek delegatov SKS.

Po občnem zboru Kmetijske družbe so se zbrali delegati, pristaši Slovenske kmetijske stranke pri »Levu« na sestanek. Do pol tretje ure je bila prostorna dvorana napolnjena. Okrog 150 delegatov je med seboj živahno razpravljalo o poteku zbora Kmetijske družbe in o dvolični vlogi, ki jo igra klerikalno vodstvo v javnem življenju. Občni zbor Kmetijske družbe jim je potegnil krinko z obraza in pokazal v jasni luči, da klerikalno zastopstvo v Beogradu, kakor tudi v oblastnih skupščinah ne štiti inte-

resov ogromne večine svojih volilcev, to je kmetijskega ljudstva. Za vse kar v Beogradu slepo, pokorno ali pa navdušeno glasujejo, dvigajo v Ljubljani ogorčene proteste.

Strankin predsednik tov. Ivan Pipan je otvoril sestanek in med viharnimi ovacijami podal besedo voditelju slovenskega kmetijskega pokreta, našemu tov. Ivanu Pucelju, ki je z žgočimi besedami orisal pogubonosno kleroradikalno politiko. Ugotavlja, da je bila na družbinem občnem zboru soglasno izrečena nezaupnica klerikalnim oblastnim in državnozbornim poslancem ter na celi črti odklonjena njihova politika. Obsodili so se pa tudi klerikalni delegati sami sebe.

Govornik je obširno govoril o sramotnem delu kleroradikalne vlade, ki nam hoče okrniti univerzo, ki je odbila nujnost izjednačenja davkov, preprečila odpravo dohodnine v prečanskih krajih itd. Proti temu pogubonosnemu delu in da prepreči popolno izropanje in upropaščanje prečanskih krajev se je ustanovila Kmetijsko-demokratska zveza. Poslanec je pozival tovariše, da razširjajo med ljudstvom vse to kar so slišali in videli. Kmetje morajo spregledati, da je njihova rešitev in boljša bodočnost v politiki Slovenske kmetijske stranke, katero treba podpreti, razširiti in poglobiti.

Za njim so govorili še tov. Prepeluh, oblastni posl. inž. Zupančič in predsednik Kmetijske družbe tov. Ivo Sancin.

Iz oblastne skupščine ljubljanske

(Govora tov. Pipana in Bukovca.)

V razpravi o oblastnem proračunu je govoril z naše strani poleg tov. inž. Zupančiča tudi obl. poslanec tov. Pipan. Izvajal je med drugim:

»Predvsem naj mi bo dovoljeno vprašanje, koliko prispeva država za proračun našega kmetijstva? Oblastni proračun določa za kmetijstvo 26 milijonov dinarjev, vlada pa je baje obljubila le 10 milijonov prispevka! To se pravi, da se oblastni odbor ni dovolj zavzel za to, da bi država storila napram našemu kmetijstvu v polni meri svojo dolžnost, zato pa bomo morali mi sami poleg državnih davkov pokrivati še svoje potrebe iz lastnega žepa!

Mlekarska šola v Škofji Loki.

Kakor je razvidno iz predloga proračuna, je sklenil oblastni odbor prevzeti v svojo režijo tudi Mlekarsko šolo v Škofji Loki. Ne vem, če je to prav. Mlekarska šola v Škofji Loki je edina te vrste v celi državi in zato je opravljena misel, da bi morala to šolo iz svojih sredstev pač vzdrževati država, ne pa naša oblast, ki bo imela itak že drugih izdatkov dovolj. Če pa bo oblast šolo enkrat prevzela, je država nikdar več ne bo hotela prevzeti nazaj.

Za kmečko izobrazbo.

Glede kmečke izobrazbe bi opozarjal na važnost kmetijskih razstav. Za kmetijske razstave je določenih samo 40.000 Din. To je odločno premalo. S tem denarjem se ne bo dalo mnogo napraviti.

Tudi podpora za »Kmetovalca« je prenizka. Povdarjal sem že enkrat, da ima Kmetijska družba pri »Kmetovalcu« letnih 60.000 Din primanjkljaja. Zato predlagam, da se podpora za Kmetijsko družbo zviša od 40.000 na 80.000 Din letno.

Podpore za strojnike.

Pri nas je zadružništvo že lepo razvito. Zadruga so si v novejšem času napravile tudi mnogo strojev, primanjkuje pa izvežbanih strojnikov, vsled česar tudi stroji mnogo trpe. Zato je nujno potrebno, da v posebnih tečajih izobrazimo kolikor mogoče mnogo mladeničev v uporabi strojev. Tečaje za strojnike je ustanovil že bivši deželni odbor, naloga sedanje oblasti pa bi bila, da to delo nadaljuje.

Tov. Bukovec pa je izvajal:

»Ugotoviti moram, da se je reklo pri prvi seji te skupščine dne 23. februarja lanskega leta, da ne bo nalagala skupščina nobenih novih davkov.

Vi sami ste stali torej na stališču, da je vsako novo obdavčevanje naroda izključeno, ker je davčna struna že dovolj napeta. Vi pa ste nam naložili nove davke, čeprav plačamo mi v Sloveniji na glavo 1035 Din davka državi brez avtonomnih doklad, brez občinskih, brez okrajnih, brez doklad za zdravstvo itd. Če vzamete še te različne doklade zraven, se bo davček 1035 Din stopnjeval do take vsote, da pridemo do zaključka, da nikakor in pod nobenim pogojem ne gre davčno struno še naprej prenapenjati.

Vprašali pa boste, kaj naj potem napravimo, kako naj dobimo nove virov dohodkov.

Glede tega vprašanja bi morala ta skupščina manifestirati eno voljo in eno težnjo. Manifestirati bi morali soglasno: Kamor smo dali naš denar, kamor smo dali vse naše žulje, od tam jih zahtevamo nazaj. Reči bi morali: To in to mi nujno potrebujemo, država, ti nam moraš dati. Pri tem ne maramo mi nič tujega denarja, samo svoje zahtevamo nazaj. Mi zahtevamo naš denar nazaj in to brezpogojno in brez odlašanja.

Težke posledice.

Posledice v gospodarstvu radi take davčne obremenitve so jasne. Kmetijstvo propada, vsak kmečki dom je z dolgovi preobremenjen, naš kmet se od dne do dne bolj zadolžuje. Ne zadolžuje se pa vsled zapravljanja ali vsled razsipanja ali vsled slabega gospodarstva, naš kmet je padel zato tako nizko, ker se vodi tako slaba gospodarska politika.

Pri nas je pa vsa gospodarska politika usmerjena tako, da štiti kapital, ne pa malega posestnika.

SLS je svoje dni slovesno obljubila, da se bodo sredstva za kritje potrebnih ljubljanske oblasti v prvi vrsti iskala v Beogradu. Zato jo pozivam, da drži to svojo obljubo in odločno zahteva od Beograda, da ji da dovolj sredstev na razpolago. Zakaj mi smo odločno preobremenjeni in zato je krivična vsaka nova obdačitev.

Bolnišnice.

Nadalje smo čitali, kakšno veselje vlada v naših krajih, ker je oblastni odbor prevzel Golnik in pa državno bolnico v Ljubljani.

Gospoda moja, prevzeli smo te zavode, toda vse te postavke so pasivne in vprašam vas, ali je oblastna skupščina kedaj razpravljala tukaj o tem, ali je prevzem te ali one ustanove koristen in potreben, ne. To so gospodje oblastni odborniki kar sami med sabo naredili, kljub temu, da so vsi ti zavodi pasivni. Poglejte sarajevsko oblastno skupščino. Ko ji je hotel odriniti Beograd prevzem bolnic, so v Sarajevu rekli: »Bolnic mi ne maramo, bolnice naj ima Beograd sam.« Pri nas smo pa prevzeli vse te pasivne postavke meni nič, tobi nič in prav je rekel gospod poslanec Puc, da bomo mi plačevali sami naše lastne zavode in povrh še vzdrževali podobne in slične zavode tam doli na jugu.

Država nam da letos nekaj prispevkov. Mi pa moramo gledati tudi v bodočnost in se ne smemo brigati samo za letos. Nekega lepega dne nam bodo rekli: Mi ne moremo nič več dati. Pameten gospodar pa gleda v bodočnost, gleda naprej. Kaj boste storili potem, gospodje, če reče nekoč država: »Mi ne damo več?«

Cestni odbori. — Težka obtožba.

Omeniti moram pri tej priliki tudi volitve v cestne odbore. Po 13 letih smo imeli zopet od ljudstva izvoljene cestne odbore. Toda bilo so razpuščeni. Ko so se razpustili cestni odbori, smo opozarjali, da se bo s tem uvedla v gospodarstvo okrajnih cestnih odborov zmešnjav. To se je res zgodilo. Poglejte n. pr. ljubljanski okrajni cestni odbor, ki še do danes ni konstituiran. In zakaj ni konstituiran? To Vam bo pojasnila vloga na državno pravdnništvo, ki jo imam tukaj. Stvar zelo karakterizira vse postopanje v tem pogledu našega oblastnega odbora, zaradi tega bom to ovadbo prebral. Gre za sum hudodelstva goljufije. Glasi se:

»Avgusta 1926 sem postal (podpisan je Ivan Grad) član cestnega odbora za ljubljansko okolico in sem član tega odbora še danes. Kot cestni odbornik sem se zanimal za poslovodstvo cestnega odbora v prejšnjih letih in sem vsled tega pregledoval knjige in zapiske tega odbora. Ob tej priliki sem opazil, da se nahaja v registraturi cestnega odbora originalno potrdilo Jakoba Avseca, posestnika v BERICHEVEM št. 15, ki je potrdil, da je prejel od cestnega odbora leta 1925 pod tek. št. 100 in pod tek. št. 150 znesek 2205 Din.

Ko sem pa Jakoba Avseca vprašal, če je res prejel ta znesek, mi je odgovoril, da je prejel v resnici za dotične vožnje le znesek 220 dinarjev in ne 2205 Din.

Jakob Avsec je tudi izjavil, da je dotično pobotnico za 2205 Din podpisal in bianco. Po Avsečevi izpovedi je bil cestni odbor oškodovan za znesek 1975 Din.

Dokaz: Priča Jakob Avsec, posestnik v BERICHEVEM št. 15 in pobotnica z dne 26. aprila 1925, ki naj jo predloži g. Jakob Kušar, načelnik cestnega odbora v Notranjih Goricah št. 1, pošta Brezovica.

2. Iz blagajniškega dnevnika cestnega odbora izhaja, da je Ivan Jeran, posestnik v BERICHEVEM, prejel za razne vožnje, izvršene leta 1924 in 1925, skupaj znesek 13.036 dinarjev 25 par. Ko sem Ivana Jerana vprašal, ali je temu res, je Ivan Jeran izjavil, da je prejel sicer neko vsoto, ki je bila pa mnogo manjša kakor zgoraj označena vsota.

Dokaz: priča Ivan Jeran, posestnik v BERICHEVEM in blagajniški dnevnik cestnega odbora, ki naj ga predloži g. Jakob Kušar.

3. V blagajniški knjigi cestnega odbora je dalje zaznamovano, da je Ivan Kuhar, posestnik v Dolškem, prejel za razne vožnje gramoz 1, 1924 in 1, 1925 znesek

14.942 Din, dočim trdi Ivan Kuhar, da tako visokega zneska ni prejel.

In tako je v ovadbi navedena še cela vrsta sličnih primerov in jih tukaj ne bom bral. Kakor se trdi, je bil pri tem cestni odbor oškodovan za kakih 70 do 90 tisoč dinarjev. Sodišče je zaslišalo kot osumljenca v tej stvari Ivana Oražma, župana iz Most, ki je bil tudi cestni načelnik. Državno pravdnništvo predlaga kazensko postopanje po § 102 b kazenskega zakona zaradi hudodelstva zlorabe uradne oblasti. To prijavo, gospodje, je pa državno pravdnništvo poslalo ministrstvu pravde v Beogradu. Jaz ne vem, zakaj. Kolikor je meni znano, sestavi državno pravdnništvo v drugih slučajih samo obtožnico, ako dobi v roke kakko stvar, ki jo je treba zasledovati.

Pri tem moram naglašati, da je bil prejšnji cestni odbor pravilno izvoljen. (Poslanec Evgen Jarc: »Po Baltičevi volilni geometriji!«) Gospod profesor, sedaj bomo pa pogledali računsko geometrijo! Tu bomo videli, da je cestni odbor oddal dobavo gramoz na cesti po 54 Din za kubični meter; ko je pa prišel gerent — seveda izrazit pristaš SLS in dober agitator — je pa to stvar enostavno razveljavil, češ, da ni pravilno napravljena, seveda ker so jo napravili cestni odborniki nasprotne stranke. Razpisal je novo dražbo. Sedaj pa stane kub. meter gramoz 84 in 85 di-

narjev. Niti za dinar se nisem zmotil. Tako je šla cena navzgor. In tak način gospodarstva moram odločno grajati.

Strankarsko postopanje.

Prav je, da se dajejo podpore za nabavo gnojničnih jam, za kapnice itd. Toda tu se ne sme postopati strankarsko, kajti to je denar, ki je namenjen vsemu prebivalstvu brez razlike. Tukaj bi jaz lahko navedel primer strankarskega postopanja. Tisti, ki je dobil podporo, je moral podpisati kandidatno listo za občinske volitve. (Medklici: »Kje je bilo to?« Če bo treba, bom povedal. (Poslanec Evgen Jarc: »Povejte ime!« Če ste rekli a, morate reči tudi b. Če ne poveste imena, je to samo sumničenje!«)

Metuljavost je posestniku Zajcu na Potoku uničila 6 ali 7 glav živine. Mož je prosil za podporo in je dobil 1500 Din. Te podpore mu pa ni poslal oblastni odbor po pošti, kakor bi bilo v redu, ampak po poslancu Pevcu, ki mu je denar osebno izročil. A še tisti dan popoldne so pa poklicali posestnika Zajca v šolo, da bi podpisal kandidatno listo Slovenske ljudske stranke. Mož je rekel: »Hvala Bogu, da imam denar še v žepu! Jaz ga ne sprejemam, ker ne prodajam svojega prepričanja.«

Gospodje, vse te stvari, ki sem jih navedel, me silijo, da ponavljam: glasoval bom proti proročunu.

Janez odgovarja Matevžu.

Članom »Jugoslovanskega kluba« je začelo vendarle tesno prihajati pri srcu, ko vidijo, kam so zavozili s svojim blejskim paktom, in ko čutijo, da se bo začel lomiti led na Blejskem jezeru. »Slovenec« milo stoka, da naj neha neznosna gonja zoper SLS, češ, četudi naši poslanci, ki so se zedinili z radikali, ne kujejo zlatih cekinov, se jim vendarle mora priznati poštena volja, da hočejo koristiti svojemu ljudstvu. Ljudstvo pa vprašuje: Ali imajo ti poslanci res še kaj svoje volje? Če jo imajo, zakaj pa v Beogradu drugače glasujejo, kakor v Ljubljani govore? Kakšna korist za ljudstvo je delo poslancev v kleroradikalni zvezi, nam izvrstno pojasnjuje »Kmetški list«, ko našteva težka, Slovincem škodljiva dejstva, in v katerem je vsaka vrstica v Puceljnovih člankih bomba, ki strahovito odmeva po Sloveniji.

Nekateri pristaši SLS so pa še vedno gluhi in slepi. Podpisanega je v 292. številki »Slovenca« hotel speljati neki dolenski Matevž v svojo politično šolo in me pripraviti do tega, da bi tudi jaz hvalil ponesrečeno politiko SLS. Piše namreč pod naslovom: »Politična šola«: »Dragi Janez, zakaj Ti neprestano zabavljaš nad društvi in strankami? Ali sploh veš, zakaj imamo kmetje svoja društva, zakaj imamo Kmetško zvezo, zakaj je v vsaki fari kmetška zadruga, hranilnica, prosvetno društvo, Orel in kakor se že vse te organizacije imenujejo? Ali

veš, kaj je njihova naloga? Le pridno prebiraj tale kotiček »Slovenca«, ki je samo kmetu posvečen, marsikaj dobrega boš bral. Vse, kar boš bral, pa premisli in se o tem razgovori s svojim očetom, s svojim prijateljem, da boš kleno zrno in pravo misel izluščil, in jo na svoje življenje prikrojil.«

Nato prijatelj Matevž, ki vse verjame, kar čita v »Slovenca«, začne hvaliti delo »Jugoslovanske kmetške zveze in nakupovalnih združenj, o katerih trde, da kmetom silno veliko koristijo. Prijatelj, tu si se pošteno opekeli! Predsednik »Kmetške zveze« je naš poslanec Brodar, katerega delo poznamo. Zadnja leta ta zveza spi in Brodar za kmete ne more storiti ničesar, ker je ohromel zaradi blejskega pakta in ker tudi v stranki vso moč izrablja minister Gosar na korist ljubljanskih tobačnih delavk. Gorenjski in dolenski kmetje smo pa vedno huje stiskani z davki in carinami. Nakupovalno zadrugo je pač poslanec Brodar pomagal ustanoviti za kranjski okraj, toda ta zadruga, s katero se je toliko bahal na shodih, je vsled njegove nespretnosti žalostno poginila. Boljše bi bilo, ako bi ne bila nikdar ustanovljena. Glejte, kaj zdaj delajo poslanci SLS! Pred zadnjimi volitvami so se širokoustili, da bodo udušili v Beogradu korupcijo in odvezli Pašičevemu sinu milijone. Matevž, kaj pa zdaj! Znan je predlog poslanca Hodžarja in glasovanje »poštenec« kompanije, s katero je

Bila korupcija oteta. Znabiti ste na Dolenjskem že tudi kaj slišali o trboveljskih »dobrotah«, za katere ve široka javnost. In Vi se še drznete koga nagovarjati, naj tako stranko hvali. Paragraf 82 smo si gorenjski kmetje dobro zapomnili, še bolj si bomo pa zapomnili § 69 finančnega zakona, ki je podoben dvema kljukama na katere obešamo plečeta. Na ta paragraf bi vlada rada obesila vse slovenske posestnike. Ljudstvo tega izmозgavanja ne more več prenašati. Srbijanski centralizem mora pasti! Kmetje bi prav storili, ako bi kljuko poslali pristašem blejskega pakta, vsi pa naročili »Kmetjski list«, ki piše resnico in se poteguje za pravice kmetov.

»Domoljub« je v zadnjem listu priporočal več politične vzgoje in hvalil delo ljubljanske oblastne skupščine, ki naklada nove davke. Tega pa ni povedal, da Slovenija in Hrvatska plačujeta v Beograd toliko davkov, da bi lahko z njimi pokrili vse svoje potrebe, ako bi jima hotela vlada kaj dati. Listi SLS pa vlado le hvalijo in skrivajo resnico kakor gad noge. Prave vzgoje tedaj ljudje ne bodo dobili, če bodo »Orlice« in članice Marijinih družb

od hiše do hiše ponujale samo »Slovenca« in »Domoljuba«.

Mi ne bomo pravilno ujedinjeni, dokler se ne doseže enaka pravica za vse. Temu mora biti konec, da bi državna krava imela v Beogradu vime, v Sloveniji pa gobec. Teh nesreč je največ kriv napačni korak dr. Korošca, ki se je 1. 1918 kot zastopnik Slovenije in Hrvatske vrgel pred Srbi na tla in podpisal manifest.

Zdaj velja tisto, kar je rekel dr. Krek na nekem shodu: »Združiti se morajo vsi Slovenci, da naredo konec sramoti slovenskega naroda.« Srečen Krek, da je umrl! Danes bi mu srce počilo od sramote, da smo po lastni trapariji prišli v babilonsko sužnost. Janez.

Družabni večer priredi okrajna organizacija SKS Ljubljana v soboto, dne 7. januarja 1927 pri tov. Josipu Uranu na Mestnem trgu (pod Skaleo). Začetek ob 8. uri zvečer. Vabljeni vsi somišljeniki in prijatelji z družinami.

Občinske volitve

Lepa zmaga SKS pri Sv. Andražu v Haložah.

Dne 11. decembra pr. l. so se vršile v Leskovcu občinske volitve, ki so končale z lepo zmago pristašev kmečke misli.

Nasprotniki so sicer napeli vse moči, zlorabljali kar na debelo cerkev — pa vse zastonj: zavedni kmetje in viničarji so vrgli to klerikalno gospodo ob tla. Zmaga je naravnost nepričakovano, presenetljivo lepa! Fajmoštrovi pomagači so zbobnali skupaj »vse, kar leze ino gre«. G. župnik je očitno bil tako siguren zmage svoje četrte skrinjice, da je celo od daleč vrgel kroglico v njo; v peto pa je sploh pozabil vtakniti roko. Klerikalizem pa bi ne bil popoln brez — politične pridige v cerkvi. V ta namen je tudi še na dan volitev ob pozni sv. maši nastopil z dolgo politično agitačno pridigo misijonar — hoteč rešiti klerikalne podrtije popolnega poma. S svojim govorom je zasejal med mirno prebivalstvo mesto krščanske vere in ljubezni samo razdor in sovražstvo. Haloze vendar niso kje sredi poganske Afrike, mi »radičevci« pa divji, krvoločni levi, ki hočejo pohrustati vse leskovške klerikalne podrepanke. Kakor rečeno, tudi zloraba vere ni več potegnila, ker razločujejo volilci dobro med — občinskim gospodarstvom in — krščanskim naukom. In tako je volilo SLS le 40 volilcev, našo listo pa 73 zavednih kmečkih in viničarskih mož. Klerikalci so morali izročiti oba svetovalska in »sladki« županski stolček nam, ki so jih posedovali svojih 16 let nepretrgoma v svoji oblasti... Izvoljeni so ti-le naši pristaši: Bračič Jurij, kmet, Delnegro Rudolf, trgovec, Drevenšek Janez, kmet, Kmetec Jakob, viničar, Stoklas Emeran,

ekonom, in Vindiš Jožef, kmet, vsi iz Leskovca. Šest proti trem...

Zavednim leskovskim možem, ki niso klonili pred klerikalnim terorjem in komando, pa kličemo: z vztrajnostjo po začrtani poti naprej do popolne osamosvojitve izpod morečega klerikalnega duševnega jarma!

Občinske volitve v ptuj-skem okraju.

Št. Vid niže Ptuja. V občini Pobrež smo imeli pri občinskih volitvah 8 skrinjic. Prvič je nastopila naša kraj. organizacija SKS združeno z drugimi pristaši in dosegla za naše razmere zelo lep uspeh 24 kroglice. Sicer se govori, da bodo volitve razveljavljene, toda mi se tega prav nič ne bojimo. Pri ponovnih volitvah se bomo trikrat bolje odrezali.

V občini Vareja niso klerikalci dobili niti enega glasu. Pripomniti pa moram, da ni naš pristaš izpolnil svoje naloge in da se ni postavil na odločno stališče kmetjske liste.

V občini Jurovec je naša stranka sijajno in zaslužno zmagala. Dobili smo 5 odbornikov in SLS je povsem propadla, čeprav je imela vedno večino. Novoizvoljenemu odboru, kakor tudi tov. županu Zupančiču in prvemu svetovalcu tov. Šmigocu čestitamo in jim kličemo, da povzdignete občino v blagor vsem in v ponos.

V občini Lancja vas je tudi SLS popolnoma propadla. Občina je prišla v roke zavednih kmetjskih mož.

V občini Dravec so se vršile volitve 18. decembra 1927. Izid volitev je bil za našo stranko ugoden. Postavljene so bile štiri kandidatne liste. Prva lista SKS je dobila tri odbornike. Nosilec liste je bil ugleđen in spoštovan tov. Fr. Merc in

druge naše liste je bil nosilec Selinšek ter je dobila dva odbornika. Ostali dve klerikalni listi ste dobile vsaka po enega odbornika. V tej občini še nikdar ni imela naša stranka svojih zastopnikov, sedaj pa kar naenkrat popolna zmaga. Novoizvoljenim odbornikom isreno čestitamo. Občina je bila že dve leti težko prizadeta po toči in pričakujemo, da bo naš odbor znal zavoženo občinsko gospodarstvo popraviti.

V občini Slatina Sv. Barbara je izid občinskih volitev nad vse razveseljiv in naša stranka se je tu najbolj odlikovala. Klerikalci so se skrili za ime Zveze slov. kmetjske liste, a dobili so samo 18 glasov in 2 odbornika. Druga lista je bila naša, Slovenske kmetjske stranke in je dobila 44 glasov in 5 odbornikov. SLS je hotela slepariti z našim imenom, toda se ji ni posrečilo. Za župana je izvoljen naš ugleđen in sposoben tov. Petrovič, ki vé, kako se vodi občinsko gospodarstvo.

Ljutomer. Pri občinskih volitvah v Ljutomeru je častno zmagala naša Slovenska kmetjska stranka in si je priborila 7 odbornikov. Vse klevete naših nasprotnikov in nasilje od strani nekaterih demokratov ni omajalo naših vrst. Dne 20. decembra 1927 je bil izvoljen za župana mesta Ljutomer vrli naš pristaš - veleposestnik vinogradov g. Fric Zemljič. S tem je storjen velik korak naprej za zmago kmetjske misli v ljutomerskih goricah. Ljutomer je s tem tudi prvo slovensko mesto, ki ima župana iz vrst bojevnikov kmetjske misli.

Nekaj iz Jarenine. Dne 4. decembra 1927 smo imeli tudi mi mirni Jareninčani občinske volitve, katere so pa kakor pri nas običajno potekle prav mirno. Od novega odbora zahtevamo, da bo deloval pravilno in nepristransko. Po stari navadi smo imeli tudi na dan Vseh Svetnikov, 1. novembra običajno procesijo vernih duš od farne cerkve na pokopališče. Obilna udeležba faranov in lepo okinčani grobovi so pač dokazovali, da še živi med nami krščanski duh. Vsak je napravil svojo dolžnost in dajal s tem mladini in celi javnosti prav lep zgled. Strmeli pa smo nad žalostnim izgledom naše farne očetnjave. Pokopališka kapelica, katera je obenem mavzolej farnih duhovnikov (pokojujnikov), ni kazala kinča, zid je popolnoma razdrapan, ob zidu v kapelici raste trava, oltarček zapuščen, železni oklep zaprt in zaklenjen, zvonček vernih duš v stolpcu kapelice je molčal. Ni mu bila dana priložnost in dovoljenje, da bi kakor po navadi storil svoj posel in govoril za verne duše in zakaj ne? Zvonček nima vrvice, električnega pogona pa še Jareninčani nimamo. Celu kruta vojna, katera je pobrala večino zvonov, je istega radi njegovega imenitnega posla (kot zvonček vernih duš) večnega pogina obvarovala, a vendar mu ne dajo, da bi zvonil in opravljal svoj posel. Že par let se pobira v ta namen, da bi se restavrirala pokopališka kapelica, a dosega se še ni toliko nabralo, da bi se kupila vsaj vrvca za zvonček vernih duš. Če gre tako naprej, lahko pač še doživimo, da se bo dal zvonček preliti v medene vinske pipe.

Trebnje. — Volitev župana. O izidu občinskih volitev v Trebnjem smo že poročali, a danes naj povejmo še, kako so izpadle županske volitve. Za župana je bil izvoljen naš odlični pristaš Jože Zupančič s 15 glasovi, nasprotnik pa je dobil le 8 glasov. Zanimivo je ugotoviti, da je za našega tovariša glasoval tudi en klerikalec. Naših odbornikov je namreč 13, dva sta pa pristaša SDS. To bi dalo 15 glasov. Eden naših odbornikov pa se zaradi boleznih seje ni mogel udeležiti. Mi smo mogli torej računati le na 14 glasov. Ker pa je tov. Zupančič dobil vseeno 15 glasov, je moral zanj glasovati tudi en pristaš SLS. — Za svetovalce pa so izvoljeni od SKS: Miklič Jože, Novak Franc, Rataje Alojzij, Zakrajšek Anton, Planinšek Franc, Eržek Anton in Kresal Franc, od SSD pa Viljem Tomič. Kandidatje SLS so ostali v manjšini. Novemu občinskemu odboru želimo obilo uspeha v njegovem delu za občino.

Ali je to zloraba vere ali ne?

Dva moža, ki sta podpisala našo kandidatno listo za občinske volitve, prideta v župnišče plačat sedeže v cerkvi za prihodnje leto.

Gospod dekan (prvemu možu): »Vam ne dam več sedeža!«

Mož: »Zakaj ne?«

G. dekan: »Ker niste naš pristaš!« In se obrne in odide v drugo sobo.

Pride drugi mož: »Plačal bi rad sedež.«

G. dekan: »Vam ga ne dam — niste našega prepričanja!« In se obrne in odide v drugo sobo.

Tako se je godilo v Trebnjem. — Imena prizadetih mož so na razpolago v našem uredništvu. Naša pripomba: Mi bomo tako žalostne slučaje politične zagrizenosti in klerikalne nestrpnosti skrbno zbirali in redno objavljali, tako dolgo, da se bodo tudi najbolj zaslepljenim kmetom odprle oči. Mogoče se bodo odprle oči počasi tudi na visokih cerkvenih mestih!

Velika inventurna prodaja

po čudovito znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini

R. Stermecki, Celje.

IZ STRANKE.

Kamnik. Seja okrajnega odbora SKS se vrši v nedeljo dne 8. januarja v Kamniku pri Cerarju ob 10. uri dopoldne. Prosimo, da se tovariši v polnem številu udeležijo. Na zborovanju poroča tov. Pucelj. — Fr. Kristan, predsednik.

Občni zbor mariborskega okrožnega odbora se vrši v soboto, dne 14. januarja 1928 ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Kosovo« na Grajskem trgu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva okrožnega odbora, 2. poročilo okrožnega tajnika, 3. politično in gospodarsko poročilo tov. Pucelja, 4. konstituiranje okrožnega odbora, 5. slučajnosti.

Zborovanje okrajnih organizacij. V ponedeljek 2. januarja so se vršila zborovanja okrajnih organizacij SKS v Kranju in Novem mestu. V Kranju je poročal tov. Mravlje, a v Novem mestu tov. Bukovec.

Sinji Vrh. Občni zbor kraj. organizacije SKS se je vršil dne 4. decembra ter je bila sklenjena nabava štampiljke in voljen delegat za zbor stranke. Organizacija odbrava delo strankinih funkcionarjev, se štrihja z načeli in taktiko vodstva in z veseljem jemlje na znanje, da se bo železnica gradila, koje uzakonitev so izposlovali poslanci naše stranke ter se istim iskreno zahvaljujemo kakor tudi našim inženirjem, ki so se tako vrlo potegovali za to progo in kličemo vsem živeli. — Ivan Špehar, tajnik.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

Josip Petelinc, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Dopisi.

Iz revnih Haloz.

»Slov. Gospodar« z dne 26. avgusta 1926 je svoječasno o shodu SLS, ki se je vršil dne 8. avgusta v Dobrni 1926 in na katerem je imel glavno besedo zlasti g. Žebot, napisal sledeče: Govornik je v poljudni besedi z mnogimi šaljivimi in resnimi primerami raztolmačil ljudstvu sedanji žalostni politični in gospodarski položaj, katerega so zakrivili trije bratci ali tički: Pašič, Pribičević in Radič. Nad eno leto so že Radičevci s Puceljem vred na vladi, a vsak dan je slabše, davki vedno večji. Radič se je zapisal in zvezal s Pašičem in njegovimi velesrbi. Od tod vsa nesreča. To je ravno tako, kakor če se kdo zapiše hudiču!

Ker pristaši SLS radi pozabijo na obljube in »zlate« besede svojih poslancev, bi bilo umestno, da stopi g. Žebot zopet enkrat tja v Dobrno ter pove ljudem sledeča dejstva v poljudni besedi z mnogimi šaljivimi in resnimi primerami:

današnji žalostni, politični in gospodarski položaj so zakrivili trije bratci, ali tički: Spaho, Vukičević in Korošec! Dvakrat zaporedoma smo SLSarji s Turkom Spahom na vladi, a vsak dan je slabše, davki vedno večji. Naš dr. Korošec se je zapisal in zvezal s Vukičevićem in njegovimi velesrbi. Od tod vsa nesreča za slovenski kmečki narod. To je ravno tako, kakor če se kdo zapiše hudiču! :

Dramlje. Kakor je razvidno iz poročil vsepovsod napreduje naša kmetška ideja, in tako tudi »Dramlčani« nismo zaostali. Dne 11. decembra pr. l. so se v naši občini vršile občinske volitve, katere so bile smrtni udarec za klerikalce; kljub vsej čudni agitaciji nekega moža, o katerem smo mislili, da nam bo v vseh okoliščinah naša desna roka, pa smo se kruto varali. Ta mož igra vlogo klerikalca ter poštene farane hujska na vse mogoče načine. V tem se je posebno izkazal pri minulih občinskih volitvah. Od jutra do večera je bil neumorno na delu, obljuboval vse mogoče stvari in kričal po cesti: »Volimo le krščanske možje!« — tako kakor bi bili med nami kaki »turki«. Zanimiv pa je bil prizor na večer, po prečitanih rezultatih. Ko so slišali klerikalci svojo obsodbo, so obupno zavajkali, njih bledezelena lica so izgledala kakor da so na smrt obsojeni. Pa skoraj bi bil pozabil na »Mihca« S sobi enakimi bratci se je čisto shajal in kramljal po dolge ure in bistré glave so skovale lep načrt, kako bi se prišlo do županskega stolčka. Pa glej ga spaka, našemu kmetu in delavcu se ni zahotelo po teh »skelečih« stvareh. Po volitvah so pa za vselej splavali po vodi njihovi sladki upi.

Sovodenj. Na Sv. Štefana so kot običajno plesali fantje in dekleta pri posestnici Dolčanki v Jarči dolini. Ko so postali fantje bolj židane volje, je nastal prepir, med katerim je zabodel nek mlad malopridnež, ki se je priklatil iz Italije, z nožem v glavo poštenega in uglednega Franca Burnika iz Koprivnika. Oblasti bi morale prepovedati takim ljudem prekoračenje meje.

Predoslje. Naš bivši župan so jako potrti, odkar jim je burja izpodnesla županski stolček. Prav zelo se jim toži po tako lepi službi. SLSarskim prvkom se še sedaj ni kri pomirila, ker so pri zadnjih volitvah tako sijajno propadli. Razni Zabreti že sedaj sklicujejo sestanke, kako bi dobili prihodnjič občino v svoje roke. G. Joško Zabret je dne 18. septembra sklical prvake SLS, da skupno napravijo načrt za prihodnjo ofenzivo. Na tem se-

stanku se je Olemsov Janez izrazil, da naša občina še ni imela tako slabega odbora, kot je sedanji; seveda, ker nimajo več večine v odboru. Kako pa je gospodaril sedanji odbor, kako pa je gospodaril stari odbor, bo pa Janež kmalu imel priliko, da se prepriča. Za prihodnje volitve vam pa garantiramo, da boste imeli polovično manj odbora, kot ga imate sedaj. Toliko za danes. Na svidenje! Vsem pristašem kmetškega pokreta veselo in srečno novo leto!

Fr. P.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Društvo kmetških fantov in deklet je priredilo dne 31. decembra »Silvestrov večer« v gostilni g. M. Domanjka. Prireditelj je dobro uspela. Pohvaliti je treba tovarišice, ki so gostilniške prostore lepo okrasile z bršljanom in smrekovimi vejami, tako da je vsak prišel takoj vedel, da vlada tu danes kmetški duh. Tem potom pripada tudi največja zahvala lastniku gostilne gosp. Matiji Domanjku, ki je vzel društvo pod svojo streho, kljub intrigam neke druge gostilničarke, ki je odklonila prireditelj v svojem lokalu. Ob priliki pride vse prav. Tamburaški odsek društva je izvršil svojo nalogo izvrstno. Sploh je menda naše društvo eno izmed najagilnejših. V kratkem otvori svojo knjižnico in čitalnico. — Le tako naprej in mladina bo šla v naše vrste, ker bo vedela, da so tu kmetški fantje in dekleta, tu je ideja kmeta, ki vedno bolj vzhaja in se dviga. — Zdravstujte!

Mirna peč. Za župana je izvoljen tov. Ludvik Novljan, odličen pristaš SKS. V kratkem bomo poročali več zanimivih vesti iz naše fare.

Velike Lašče. Na Štefanovo se je vršila pri nas prvič velika kmetška veselica, ki so jo priredile krajevne organizacije SKS Velikih Lašč in okolnih občin. Udeležba je bila neštevno velika. Dvorana sokolskega doma, ki je bila okrašena s slikami Matije Gubca in tukajšnjih odličnih rojakov Primoža Trubarja, Levstika, Stritarja in dr. Kreka, je bila nabito polna in mnogo ljudi je moralo oditi, ker niti stojišča niso mogli več najti. Udeležili so se gostje iz celega sodnega okraja Velike Lašče, nadalje iz Velikih Poljan, Ribnice, Sodražice, Škofljice itd. Švirala je godba dravske divizije. V lepem govoru je zbrane pozdravil naš tov. Pucelj, na kar sta tov. Pirnat in Lunder kot zastopnika krajevne organizacije SKS Velike Poljane izročila tov. Pucelju veliko njegovo sliko, ki jo je napravil g. šolski vodja Boc. Zelo lepo in navdušeno je zbrane pozdravil tudi tov. Ogorelec iz Škofljice. Zabava je ob najlepšem razpoloženju trajala do jutra. Cela prireditelj je dala strankinemu tiskovnemu skladu nad 2500 Din čistega dohodka. Vsem, ki so z veliko vneto sodelovali in pripomogli k tako lepemu uspehu, bodi izrečena iskrena zahvala! Izrazila se je tudi želja, da bi se v prihodnje vršila strankina veselica poleti na prostem in bi se s tem omogočila udeležba vsem našim pristašem in prijateljem, kar sedaj ni bilo mogoče, dasiravno je dvorana z odrom vred dolga 20 m. Istotako želimo, da bi slične veselice v prid strankine blagajne priredili tudi tovariši po drugih krajih Slovenije.

NOVICE IN RAZNO.

Resno je obolel znani ljubljanski zdravnik g. dr. Tone Jamar. Zdravi se na kliniki v Zagrebu. Špoštovanemu zdravniku, ki je slovenskim fantom v Judenburgu storil mnogo dobrega, želimo iskreno skorajšnje ozdravljenje.

Naša Narodna galerija vodi obširno akcijo, da zbere med Slovenci toliko gmočnih sredstev, kolikor jih je treba, da dobimo popolno zbirko slovenske umetnosti in da si ustanovimo Akademijo znanosti v Ljubljani. Brez dvoma je to naša največja kulturna naloga sedanjosti. S tema zavodoma bo šele naša kulturna stavba dograjena. — Nekateri naši somišljeniki

in občinski odbori so z darili za fond Akademije in Galerije že dokazali, da umevajo važnost začete-ga podjetja. Druge zasebnike in občine, ki se vabilu še niso odzvali, prosim, da čim izdatneje akcijo podpro. To bo najlepše novoletno darilo, ki si ga Slovenci sedaj morejo dati.

Ivan Pucelj,

nar. poslanec in minister n. r.

Požar v Ljubljani — V torek 3. t. m. ponoči je nenadoma izbruhnil požar v fotografski delavnici fotografa Davorina Rovška v Ljubljani. Škoda cenijo na 250.000 Din, katera je večinoma krita z zavarovalnino.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Štejnica poštna hranilnica št. 14357

reg. zadr. z neomej. zav.

Brnjavsko „Kmetški dom“. Telefon št. 2647

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, prtiličje

Daje:

Posojila na knjžico, proti poročtu ter nastavi premična in vrednostnih papirjev ter devoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

vloge na knjžice

Obrestuje

6%

brez od-povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkasa, srečke in vrednostne papirje ter čerke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8. — 12. /, in od 3. — 4. /.

Peoblašteni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Spominski almanah. Zveza slovenskih vojakov namerava izdati ob desetletnici miru spominski almanah s slikami iz vojne, ujetništva itd. in prosi vse bivše vojake, da ji pošljejo tozadevni material. Občinske odbore prosi Zveza, da blagovoljijo po svojih močeh prispevati k stroškom za almanah.

Slepar. Tudi v Ljubljani se je pojavil te dni eleganten gospod, ki se je izdal za zdravnika dr. Čereta. Nal je prostore pred Šenklavžem in pričel ordinirati. Naivce je imel pos'a z ženskami. Na recepte se je podpisal kot dr. Indefinitis. Te dni so se pa zglasili pri njem detektivi in policija in gospoda »doktorica« povabili seboj. Spoznali so v njem prebrisanega pustolovca Gustava Ronotarja. Policija ga je izročila sodišču, ki je najboljši zdravnik za take »doktorice«.

Samomor zaljublencev na Bledu. Na Bledu je dne 30. decembra ob 10. zvečer ustrelil Aleksander Ambrožič star 23 let gđ. Zoro Zulini, rodom iz Divače in si nato še sam pogol kroglo v glavo. Sužila je kot kuharica v hotelu »Triglav« na Bledu. Šla je v smrt prostovoljno, kar je v poslovnih pismih na mater, brata in sestro sporočila.

Utonjenec v Sori. Pretekli teden so rotegnili iz Sore utonjenca, v katerem so spoznali sobnega slikarja iz Škofije Loke T. Šušteršiča. Žena ga je že dala časa pogrešala, toda mislila je, da je odšel preko meje v Italijo. Domnevala, da je zabredel ponoči v vodo in utonil.

Železniška nesreča. Na progi Split—Knin je pretekli terek iztiril tovorni vlak. Človeških žrtev ni bilo nobenih.

100.000 dinarjev razpisanih na glavo razbojnika. Notranji minister je razpisal te dni na glavo roparskega morilca Ivana Bolevića. Ki ogorča že dve leti ljudi v Srbiji, 100.000 Din.

Velik plen carinarnice v Osijeku. Osiješki trgovec Šterna je utihotapil preko 190 bal raznega manufakturnega blaga z Reke na Sušak ter ga razprodajal raznim trgovcem v Beogradu, Subotici, Osijeku in drugod. Osiješka carinarnica je prišla te dni tihotapstvu na sled ter zaplenila večino tega blaga pri trgovcih. Trgovci tožijo sedaj Šterna za 1.500.000 Din odškodnine.

Koliko znašajo naši državni dolgovi? Po zadnji statistiki znašajo državni dolgovi: Pokrajinski dolgovi 16 milijard 355 milijonov, srbski vojni dolgovi 20 milijard 71 milijonov, dolgovi ujedinjeni 72 milijonov, novi dolgovi naše države 12 milijard 693 milijonov. Skupno znašajo državni dolgovi 56.345 milijonov 963.932 dinarjev.

Lakota v Hercegovini. Te dni se bo sestala hercegovska oblastna skupščina, ki se bo pečala predvsem, kako priskočiti na pomoč gladujočemu prebivalstvu. Vlada je nakazala samo 500.000 Din, kar je mnogo premalo. Oblastni odbor bo za prvo pomoč kupil 39 vagonov koruze.

Pazite na otroke. Delavska žena Porecki v Zagrebu je pustila 3 letno hčerko samo v kuhinji. Otrok se je skopal na štedilnik in padel v lonec vrele vode. Otrok je po par urah izdihnil.

Sročni slučaj. Na morju se je dogodil nesrečni slučaj, ki je povzročil dobiček. Tovorni parnik je vozil iz Itawaija v Newyork, in sicer samo sladkor. Na širokem morju ga je zajel vihar ter mu pokolnil propeler tako, da je odslej vozil komaj s polovico prejšnje hitrosti. Toda ta zakasnitev je bila dobičkanosna, kajti medtem se je sladkor podražil in ko je pristal v pristanišču, je bil njegov tovor vreden nad 25.000 dolarjev več kot pa bi bil sicer, ako bi došel ob nameravanem času.

Aretiran morilec in nasilnež. — Zadnjič smo že poročali o posilstvu in uboju mlade deklice v okolici Osijeka. Te dni so aretirali 18 letnega fanta Jurij Josipa, ki je končno priznal, da je storil nad deklico grd zločin, nakar jo je s sekuro ubil, ker se je bal, da bi ga pozneje žrtev ne izdala. Zločinca so uklenili v težke verige in zaprli.

Katastrofa na Marmarskem morju. V Marmarskem morju sta trčili skupaj dve ladji, od katerih se je manjša v kratkem času potopila. Utonilo je 70 oseb, ostale je rešila na pomoč prihiteljska ladja.

Izvanredna lovska sreča nekega loveca v Afriki. Afriški lovec Hunter je ubil v okolici jezera Uganda v Afriki v teku treh mesecev 80 levov in 10 leopardov.

Zlato. Na državni zemlji na otoku Nova Gvineja so odkrili vladni raziskovalci ogromne zlate žile ter poročali o najdbi vladi. Voditelj ekspedicije je poročal, da je pridobivanje zlata, ki se nahaja skoro popolnoma na površju zemlje, sicer lahka stvar, toda tem težje je prevažanje zlate rude, ker ni nobenih cest in potov in samo nedostopno ozemlje. V tem oziru so edino mogoče prometno sredstvo v teh krajih aeroplani. Zemlja je jako bogata na zlati rudi, ker vsaka tona da 20 unč zlata, ki je vredno najmanj 11 dolarjev. Izkoriščanje teh zlatih polj je pod temi razmerami za poedince seveda izključeno, zato bo vlada prevzela delo in preskrbela v ta namen večje število aeroplanov.

4 000 000 ljudi trpi lakoto. V kitajski provinci Šantung trpi 4 milijone ljudi grozno lakoto. Prebivalstvo se hrani z drevesnim lubjem in senom. Preje premožni kmetje prodajajo živino za slepo ceno, da si pridobe denar za izselitev. V glavnem je zakrivila lakoto suša in kobilice, v prvi vrsti pa državljanska vojna, roparske tolpe in previsoki davki.

TEDENSKI KOLEDAR.

8. januarja, nedelja: Severin.
9. januarja, ponedeljek: Julijan.
10. januarja, torek: Pavel, p.
11. januarja, sredo: Higinj.
12. januarja, četrtek: Ernest.
13. januarja, petek: Hilarij.
14. januarja, sobota: Feliks.

SEJML.

9. januarja: Žirovnica, Krka, Nova cerkev, Šmarje pri Celju.
10. januarja: Metlika, Zalog.
11. januarja: Planina na Štajerskem.
14. februarja: Sv. Filip v Varečah.

VALUTE.

Berlin 13-51, Curih 10-92, Dunaj 8—, Newyork 56-53, Praga 1-68, Trst 3—, Pariz 2-22, London 277—.

Volnene nogavice, žepne robce, žemperje, ovratnike, kravate in naravnice najfinejše kvalitete po solidnih cenah na prodaj pri Franc Pavlin-u, Ljubljana, Gradšče št. 3. Zalosten konec ameriške podmornice. Ze zadnjič smo poročali, da je ameriška podmornica »S4« trčila skupaj z vojno ladjo in se celo posadko potopila. Potapljači so poskušali podmornico, v kateri je bilo večina mornarjev živih, dvigniti toda to se jim radi mraza ni posrečilo. Vlada je te dni proglasila vseh 39 mornarjev posadke za mrtve. Dviganje podmornice so odložili na spomlad.

Pozivamo vse cenjene zastopnike,

ki so prejeli od upravnistva nabilne pole za zbiranje novih naročnikov, da iste tekom tega meseca po možnosti vrnejo, kakor je bilo v okrožnici navedeno.

V odvisnosti od gospode.

Povest.

Napisal Franc Tovornik, kmet.

»Počakaj, Julčka, ti bom pomagal vzdigniti šaf,« je ogovoril Goršek Pavle Kačunovega dekleta v trenutku, ko je mislila nesti vodo iz studenca v Rijeku, odkoder so jo nosili vaščani ob suši.

»Oh, Pavle, ti si! Tako sem se ustrašila. Iznenadil si me!«

»Saj ni res,« jo zavrača Pavle, »da bi se bila tako prestrašila: saj si me od daleč vide'la! Kaj ti je jutri, boš šla k naši?«

»Še črna prav ne vem: če boš šel ti, potem bom tudi dr gačo pa rajbrž ne. Kaj pa tvoj brat Peter? Šel menda zopet na Laško tistega gospoda na gradu poslušat. Pravijo ljudje, kako lep govori. Pa kako se že pišejo?«

»Zolevič,« reče malomarno Pavel. »Ali bi ga tudi ti rada poslušala?«

»Seveda, ko pa ljudje pripovedujejo, da nekako drugače učijo, kakor drugi duhovniki. Rada bi na svoja ušesa slišala!«

»In potem postala tak norec, kakor je moj brat Peter,« je pikro dostavil Pavel.

»Za'aj se tako razburjaš, saj ti nisem nič hudega rekla,« ga je pogovarjala in uprla svoj pogled v njega. Ljubeznivo so se srečale oči, v prsih pa — je postalo toplo. Neko prijetno čuvstvo je obadva navdajalo.

Mimogrede bodi povedano, da so stare ženice, ki so menda samo za to na svetu, da pazijo na mlade ljudi, že davno ugotovile, da se Julčka in Pavle dobro razumeta. Pa Bog zna, kdo jim je to povedal. Naj si bo kakor hoče, čeprav se ženice včasih motijo, tukaj se niso. Tudi ne bomo poizvedovali, kdaj in kako se je mlada in večno nova ljubezen pri teh dveh začela; beležimo le, da je bila po vsej okolici že nekaka javna tajnost.

Ravno ko sta bila najbolj zatopljena v medsebojni pogovor, pride gor iz vasi Kolenčeva Ančka po vodo. Hitro se je poslovil Pavle in odšel, Julčka pa si je dala opraviti z nalivanjem, čeprav je bil šaf itak poln. Nato pa si je začela umivati noge. Pavle je medtem odšel proti vinogradom, ki so bili prislonjeni pod pečinami tistega hriba na vzhodno stran proti Tratam.

»Zdaj sem vaju pa zalotila. Ali bom že ta predbust prišla ku'at za svatbo?« je dejala Ančka. Julčka, kateri je dobro delo pri srcu, ko ji je omenila svatbo, je vendar rekla: »Oh, kaj svatba! Nekateri pravijo, da poročiti se je dosti kmalu tri dni pred smrtjo. Kam se potem muditi meni, ko imam komaj dvajset let! Je še čas!«

»Seveda je čas,« povzame Ančka, »pa vendar vaju, kakor vidim, je čim preje tem bolje.«

Julčka zardi in trdo odgovori: »Kaj, ali me sumničite? Kaj pa si mislite o meni? To pa ni lepo od vas, teta!«

»Nič ne mislim slabega, Ti si me napačno razumela. Hotela sem samo reči, da je zdaj, ko že skoraj vse zna za vajino ljubezen, bolje se poročiti in ljudem so jeziki zavezani. Saj ti je znano, kako človek o svojem bližnjem vedno raje slabo

misli kot dobro. To je človeška slabost, katere se človeški rod menda ne bo nikoli otresel. Druge razmere vama tudi niso na-protne. Samo Peter bo malo nagajal, pa kaj hoče? On se itak ne more oženiti in ostati na posestvu, ker mu prior jurklosterski ne dovoli. Sicer se pa menda tudi za posestvo ne briga. Zdaj hodi vedno poslušat Zoleviča. Kadar ne pridiguje na Laškem, pa gre celo v Loko. Menda misli postati njegov katehist, da se toliko zanima za njegove nauke. Kakor sem slišala, s Pavletom se tudi bolj slabo razumeta.«

»Z Bogom! Lahko noč, teta!« jo prekine Julčka in naglo odide z vodo dol proti vasi.

»Lahko noč, lahko noč, lušno spančkaj ali spančkajta!« je še vpila za njo.

Julčka se je tihoma jezila na jezično Kolenko, da jo je morala prav ta raznašalka nepotrebnih novic zalotiti v pogovoru z njim. »Zdaj bo pa zopet govoričenja po vasi,« si je mislila. »To bo zopet jezna Kodrova Micka, ko bo za gotovo zvedela, da ima Pavle rad mene, ne njo!« Take in enake misli so rojile po glavi zaljubljenemu dekletu in mu razburjale srce.

Pavle je tačas hodil po vinogradu od trsa do trsa, precenjeval, katera vrsta je boljša, katera ima boljše rast in več težkega grozdja. Z bistrim očesom je zasledoval tudi odpornost posameznih trsov proti trsnim boleznim. Obetala se je prav obilna trgatve. Samozavestno je stopal. Prsi so se mu dvigale lahko, videč poplačano obilni trud in delo v vinogradu. »Bog daj le še mesec dni lepo vreme, potem se bo začela trgatve. Kakor na'laš, če se bom ženil, bomo imeli zlahko kapljico za gostijo.« (Dalje prihodnjik.)

Porotniki pobegnili iz sodne dvorane. V Kromerizu je stal pred poroto gostilničarjev sin Alojz Richl, ker je bil obtožen, da je svojo ljubicu obesil na neki grm. Porotniki so se zbal pred obsodbo in so jo nekateri na skrivaj popihali iz sodne dvorane. Ko je predsednik sodnega dvora opazil, da porotniki drug za drugim izginjajo, jih je z orožniki po mestu poiskal in dovedel nazaj. Na stavijena vprašanja so zanikali nizkoten umor in potrdili samo uboj, radi česar je bil zločinec obsojen samo na dve leti ječe. Državni pravdnik se je seveda pritožil radi prenizko odmerjene kazni.

Korupcija tudi v Ameriki. Razmere v Ameriki postajajo z dneva v dan vse neznosnejše. Vsled tega se je pričelo živahno gibanje proti vladi, kateri očitajo nesposobnost, da vzpostavi red in poštenje v javnem življenju. Ugleden opozicijski nalezec W. Crim je izračunal, da vzdržuje vlada ogromno armado agentov, uradnikov in špijonov, ki so v službi suhega režima in da stane Ameriko ta aparat najmanj 25 milijonov dolarjev. Pri zatiranju alkoholizma se je razvila korupcija najhujše vrste. Nikdar se še v Ameriki ni toliko popilo alkoholnih pijač, kakor sedaj, ko je prepovedano. — Tudi sovjetska Rusija je spočetka prepovedala prodajo alkohola, toda ko ni pri tem vzpela, je država vzela produkcijo in prodajo alkoholnih pijač v lastno režijo in danes je konzum večji kot pred vojno. Državi pa monopol polni prazne blagajne kakor pod carjem.

Koliko plača Evropa Ameriki? — Koncem leta 1927 je dobil ameriški finančni minister na račun vojnih dolgov od raznih evropskih držav 96.546.830 dolarjev. Od tega je plačala Anglija 92.575.000 dolarjev, ostalo pa Belgija, Češkoslovaška, Madžarska, Poljska itd. Celoten dolg Evrope znaša 11.7 milijard dolarjev. To se pravi, da je Evropa pravzaprav ameriška kolonija.

Zastrupila se je cela rodbina. V Monakovem je bil te dni aretiran advokat Geis radi ponarejevanja denarja. Advokat se je na božično noč zastrupil, a drugega dne se je zastrupila še njegova žena in dve hčerki.

Razbojniki spustili v zrak Narodno banko. V Buenos-Airesu so razbojniki položili v Narodno banko veliko bombo. Eksplozija je povsem porušila stavbo. Smrtnih žrtev ni bilo, le ranjenih je bilo 19 oseb.

Sluga kot laži-zdravnik. V Inomestu je pričela te dni razprava proti lažnivemu zdravniku, 24-letnemu Eduardu Nagele, kateri se je letos poročil s hčerko bogatega hotelirja iz Marijnih Lazni na Češkem, 20-letno Ottilijo Stör. Nevesto, ki je imela 11.000 šilingov in 41.000 čK dote, je mož po petih dneh zastrupil. On je bil naveden sluga v nekem zdravilišču, kjer je ponaredil zdravniško diplomu.

Samoobsodba japonskega kapetana. Japonski kapetan Misuki je bil poveljnik križarke »Jiutsu«, katera je v bližini obale zadela ob torpedni rušilec. Torpedni rušilec se je nekaj minut nato potopil s celo posadko 12 oficirjev in 99 mornarjev. Vojno sodišče je poklicalo kapetana Misukija na odgovornost. Toda predno je bila sodba izrečena, je kapetan izvršil v svojem stanovanju »harikiri«, to je: vzel je britev, se postavil pred zrcalo in si prerezal trebuh. V par trenutkih je izdihnil.

Nesreča na morju. Pri Costanci ob rumunski obali je vihar vrgel ob skale italijanski petrolejski parnik. Posadka ladje, ki je štela 35 mož, se je rešila s plavanjem. Parnik se je pa potopil.

215.000 sužnjev osvobojenih. S 1. januarjem 1928 je bilo odpravljen suženjstvo v Sieri Leone, ki je pod angleškim protektoratom. Puščenih je bilo na svobodo 215.000 sužnjev.

Roparski umor italijanskega podkonzula. V Odesi so pretekli teden napadli neznan roparji italijanskega podkonzula ter ga ubili in nato oropali. Izginili so brez sledu.

Napredek na Japonskem. Preteklo nedeljo so otvorili v glavnem mestu Japonske Tokiju podzemsko železnico.

Ubil ženo, ker je zahtevala novo obleko. V italijanski vasi Miseglia je 20 letni zakonski mož prerezal z britvijo vrat svoji ženi, ker je zahtevala od njega novo obleko. Mož, ki je bil zelo ljubosumen na svojo mlado ženo, je mislil, da hoče ona dopasti drugim, pa ji je zahtevo o novi obleki do smrti zameril.

Stekli psi v okolici Karlovca. V okolici Karlovca se je tako razpasla pasja steklina, da stekli psi resno ogrožajo javno varnost. Ljudje si komaj upajo na cesto, a otroci iz oddaljenih vasi sploh ne hodijo v šolo. Sedaj so oblasti odredile, da morajo orožniki pokončiti brez izjeme vse pse v karlovškem srezu.

Tutankamnov grob izropan. Neznani roparji so vlomili v najdragocenejšo sobo Tutankamnovega groba in jo izropali. Roparji so pustili v grobu samo podobo Tutankamnovo, ki je iz čistega zlata, in nekaj drugih zlatih predmetov.

Tudi jubilej. Te dni je praznovala v Berlinu 73-letna babica Klara Keferstein 50-letni jubilej kot babica. Kefersteinova je tekom tega časa spravila 5000 novorojenčkov na svet.

Industrija biserov. Avstraliji nosi industrija biserov nad 50 milijonov dinarjev. Zadnje čase je počelo pridobivanje biserov silno padati, ker je pričelo primanjkovati bisernih školjk. Oblasti nameravajo umetno gojiti te školjke, da tako ohranijo važen vir dohodkov.

Deseletna mati. V Berlinu je živela siromašna vdova z edino 10-letno hčerko. Nekega dne pokliče predstojnik šole revno vdovo k sebi in ji sporoči, da bo moral njeno hčerko izključiti iz šole, kajti šolski zdravnik je ugotovil, da je deklica v drugem stanju. Spočetka je otrok tajil, končno je pa le priznal, kako se je to dogodilo. Nekoč, ko ni bilo matere doma, jo je pokojni oče zlorabil in posledice niso izostale.

Velika izbira

raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri

Ign. Žargi, Ljubljana.

Narodni gospodar.

Krmljenje doječih svinj.

Pod tem naslovom je izšel v »Kmetova.cu« št. 23. od dne 15. decembra 1927 članek, kako se morajo krmiti doječe svinje. Članek je dober in priporočljiv. Ker ima skoraj vsak naprednejši gospodar »kmetovalca«, nočem navajati podrobnejše vsebine dotičnega članka, temveč hočem opozoriti samo na ono mesto, kjer se povdarja posebno pomen ribje in mesne moke.

Kes je, da je ribja kakor tudi mesna moka zelo dober dodatek k hrani za svinje, vendar pa sta te dve moki danes, ko imamo še boljše tozadevna krmila, predragi. Iz članka samega se vidi, da se rabi za 4 tedne 14 kg te moke (9 kg ribje in 5 kg mesne), tedaj na dan pol kilograma. 1 kg te moke stane najmanj Din 8.— in je potrebno tedaj dnevno Din 4.—, kar je vsekakor precej visoko, ako se vpošteva uspeh, ki ga nam ta moka nudi.

Jaz sem rabil zadnje dve leti namesto ribje moke »Težakovo olje« in moram priznati, da sem imel s tem oljem izdatnejši in veliko večji uspeh, pri tem pa veliko manjši izdatek. Rabil sem tega olja v te svrhe samo tri navadne žlice. Tri žlice tehtajo samo 30 gramov, ki stanejo samo 75 par, tedaj več kakor petkrat manj pri boljšem uspehu.

Ker je namen strokovnih kakor tudi političnih časopisov, da opozore javnost na vse dobro, kar more služiti v prid našim gospodarjem,

navajam gornje v dopolnitev zgoraj omenjenega članka.

Ker se danes o »Težakovem olju« še malo sliši, opozarjam s tem nanj našo javnost. Veseli me, da so imeli s tem oljem tudi nekateri drugi zelo dobre uspehe, o čimer sem se prepričal iz knjige: Naša prašičerjaja, ki govori o njem na strani 56 in se popolnoma pridružujem temu mnenju ter pri tej priliki tudi povdarjam, da je »Težakovo olje« od velike koristi tudi za govedo in konje in se njegova vporaba more samo priporočati. — Živinorejec.

Vinarsko društvo v Mariboru vabi v novem letu vse neorganizirane vinogradnike, da pristopijo k društvu in s tem dvignejo moralno moč društva. Članarina oziroma naročnina za glasilo znaša za tuzemstvo Din 30.—, za inozemstvo pa Din 40.—.

Zopet nove obremenitve. Minister socialne politike je izdal naredbo, s katero se dosedanji mezni razredi od 1. do 7. s 1. januarjem 1928 ukinjajo in nadomestijo z novim 1. meznim razredom. V ta razred spadajo vsi nameščenci, ki ne prejema nobene plače, ali pa prejema manj kot 8 dinarjev dnevno. — V novem razredu znaša celokupni dnevni prispevek za bolezensko zavarovanje Din 0.36. Delodajalci smejo svojim nameščencem, ki spadajo v ta novi mezni razred odtegovati za bolezensko zavarovanje dnevno Din 0.18, za borzo dela pa Din 0.02. Za vajence, ki ne prejema nobene plače, mora plačati celotni prispevek delodajalec sam.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Prešernova ulica 4

Telefon št. 2149, 2968

Pošt. ček. rač. 13.853

(Direkcijski račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. casij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

SVINJSKE SUROVE KOŽE

plačamo

prve vrste brez zarez in lukenj **Din 18.-** za kg
 druge vrste „ **10.-** „ „
 svinjske kože hrvaških prešičev „ **6.-** „ „

Nabiralcem **1 Din več.**

Prejem v našem Centralnem skladišču na **Dunajski 23, pri Pollaku.**

Istotam se **prodaja** najboljše in najbolj trpežne **čevlje, usnje**
 in **drugo** po tovarniških cenah. — Tovarna usnja in čevljev

== CARL POLLAK d. d. Ljubljana. ==

Najbolje in najceneje si nabavite vsa moška,
 fantovska in dečja oblačila kakor tudi srajce,
 kravate, naramnice, rokavice in nogavice

**v novo otvorjeni
 konfekcijski trgovini**

JOSIP IVANČIČ
LJUBLJANA

Dunajska cesta šte. 7.

Najboljšo Th.
 masovo žlindro
ZVEZDA

po Din 145.— za
 100 kg prodaja
 Osrednja gospo-
 darska zadruga

»EKONOM«
 LJUBLJANA

Kolodvorska 7.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI so:
»GRITZNER«
 in **»ADLER«**
 za dom, obrt in industrijo,
 v rasnih opremah. — Istotam Evropski
 pletilni stroji **»DUBIED«**.
 Pisalni stroji **»URANIA«**.
 Ugodni
 plačilni pogoji.
 Večletna garancija.
 Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
 blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Pridobivajte novih naročnikov za
»KMETSKI LIST«!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Kmetje in kmetice, fantje in dekleta!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
 nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
 Din 8.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
 Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.